

K čemu slouží kolonie: Ukrajina zaplatí za záchranu amerického jaderného průmyslu

- CZ24 News | 11. prosince 2021

USA: Dne 28. března 1979 došlo v jaderné elektrárně Three Mile Island v USA k závažné havárii, která sice nezpůsobila žádný únik radiace do životního prostředí, ale za oceánem prudce vzrostly „protijaderné“ nálady.

Po této havárii byla v USA na více než 20 let zakázána výstavba jaderných bloků, což vedlo ke ztrátě kompetencí v oblasti projektování a výstavby civilních energetických reaktorů v americkém průmyslu, především u vedoucí společnosti v jaderném průmyslu Westinghouse.

Američané se k problematice jaderné energie vrátili v roce 2000, kdy společnost Westinghouse představila svůj nový projekt reaktoru třetí generace AP1000, který vycházel z lodních reaktorů o řádově nižším výkonu.

Na přelomu let 2000 a 2010 byly uzavřeny smlouvy na výstavbu osmi bloků – čtyř v Číně a čtyř ve dvou jaderných elektrárnách v USA. Ztráta kompetencí způsobená téměř třicetiletou odstávkou a „minimalismem“ v konstrukci nového reaktoru si však okamžitě vybrala svou daň.

Výstavbu všech reaktorů provázely neustálé technické problémy, zpoždění a obrovské překročení původních odhadů.

Nejlépe se s problémy vypořádali Číňané, kteří ve smlouvách stanovili vysokou míru lokalizace (u posledních dvou reaktorů dosáhla 70 %, včetně výroby samotných reaktorů v Číně) a svou přímou účast na řízení výstavby; náklady se zvýšily „jen“ o čtvrtinu a zpoždění uvedení do provozu bylo „jen“ 4-5 let. Při znalosti tradičních čínských postupů lze logicky předpokládat, že si AP1000 nekoupili proto, že by byli přesvědčeni o jejich výhodách oproti svým konkurentům, ale proto, aby se seznámili s americkými technologiemi v tomto odvětví.

I nejmenší finanční příspěvek velice pomáhá! Děkujeme!

CHCI PŘÍSPĚT

Čínské společnosti však v důsledku této spolupráce vznesly vůči společnosti Westinghouse nároky na náhradu škody v celkové výši 3,24 miliardy dolarů a ušlého zisku ve výši 553,9 milionu dolarů.

V samotných USA se situace ukázala být mnohem smutnější. Odhady se téměř zdvojnásobily, termíny se tradičně nedodržují a společnosti zapojené do projektu Vogtle v Georgii proti sobě podávají vzájemné žaloby v rámci sporu o to, kdo by měl nést zvýšené náklady na projekt.

Po dlouhých jednáních, která se neobešla bez nátlaku amerických úřadů, se zúčastněným společnostem podařilo dohodnout na vyšších nákladech na výstavbu a termíny uvedení do provozu

byly stanoveny na listopad 2021, resp. listopad 2022 (původně plánováno na rok 2016 a 2017). V současné době je známo, že probíhá uvádění do provozu a testování, o uvedení do provozu nebyly podány žádné zprávy.

V případě jaderné elektrárny W. C. Summer v Jižní Karolíně se naopak nepodařilo dosáhnout dohody a v roce 2017 bylo rozhodnuto o zastavení další výstavby, čímž vznikla „nelikvidita“ v hodnotě miliard dolarů v podobě dvou reaktorů a řady dalších zařízení.

Problémy s výstavbou těchto bloků a nedostatek nových zakázek vedly společnost Westinghouse k vyhlášení bankrotu v témže roce 2017.

A tady je ten „průlom“! Během srpnové návštěvy Vladimira Zelenského v USA podepsala ukrajinská společnost Energoatom s Westinghousem dohodu o společné výstavbě Chmelnického bloku jako pilotního projektu a dalších čtyř bloků v budoucnu. „Celkové náklady na projekt dosahují 30 miliard dolarů,“ uvedl Zelensky nadšeně na Twitteru.

Rád bych poznamenal, že částka 30 miliard za 5 reaktorů vypadala dokonce podhodnoceně, vždyť 2 reaktory ve Vogtle by podle současného odhadu měly stát 27 miliard. V tomto případě však šlo jen o „záměry“, zatímco vedení Energoatomu se podařilo prosadit napoleonské plány na výstavbu 14 reaktorů na Ukrajině do roku 2040, samozřejmě s využitím technologií Westinghouse.

A jen o několik dní později už společnosti Energoatom a Westinghouse podepsaly s americkou společností dvě „pevné“ smlouvy na výstavbu dvou nových bloků v Chmelnické jaderné elektrárně. Jedna z dohod počítá s nákupem služeb americké společnosti při projektování energetických jednotek, zatímco druhá se týká nákupu simulátoru a zařízení s dlouhou životností. Plánuje se, že výstavba jednoho bloku bude trvat pět let a bude stát 5 miliard dolarů.

Je zřejmé, že se jedná o tytéž dva reaktory, které visí na Westinghouse pro JE V.S. Summer a které mají být nyní instalovány v Chmelnické JE, kde byla v posledních letech Sovětského svazu zahájena a poté zastavena výstavba 3. a 4. bloku.

Ukrajinské úřady se k tomuto tématu opakovaně vracejí a hledají možnosti, jak stavbu dokončit. Dne 30. dubna 2010 se premiéři Ruska a Ukrajiny rozhodli spolupracovat s Rosatomem a ukrajinským ministerstvem paliv a energetiky na výstavbě třetího a čtvrtého bloku Chmelnické elektrárny, ale v roce 2015 Porošenko podepsal zákony, které spolupráci s Ruskem na výstavbě Chmelnické elektrárny zastavily.

Nyní, jak je zřejmé, má být sovětská nedokončená stavba přizpůsobena zcela jinému typu reaktoru, americkému. Nakolik to bude bezpečné, lze jen hádat.

Nicméně „pikantní“ záležitost týkající se smluv je jiná. Společnost Westinghouse již nebude generálním dodavatelem. Oficiální stanovisko společnosti dnes zní, že je lepší kontrolovat proces výstavby a v budoucnu dodávat vlastní palivo.

Společnost uvedla: „Ukrajina má silný jaderný průmysl, včetně projektantů a dodavatelů. To dává velkou důvěru ve schopnost Energoatomu a Westinghouse úspěšně dodat plánované bloky AP1000 s využitím zkušeností získaných z dalších šesti bloků AP1000 společnosti Westinghouse (na dva opuštěné se skromně zapomnělo. – A.K.), jakož i bohaté historie NAEC v oblasti výstavby a provozu tlakovodních reaktorů (ta sahá až k sovětským VVER-1000. – A.K.).“

Upřesnili také, že harmonogram výstavby a termín uvedení nových reaktorů do provozu je v kompetenci společnosti Energoatom a že to bude právě ona, kdo bude „za tyto oblasti primárně zodpovědná“. Jinými slovy, „náš byznys je malý“ – dodávat zařízení a provádět jeho instalaci a

uvedení do provozu, zatímco samotnou výstavbu bude provádět společnost Enerhoatom.

Pro projekt se také dosud nepodařilo najít věřitele nebo investory. S největší pravděpodobností se neobejde bez státních záruk Ukrajiny, které musí schválit Nejvyšší rada (je třeba si uvědomit, že tomu tak nebude). Smlouva však již byla podepsána a příslušné závazky v hodnotě mnoha miliard (celá částka transakce byla „nesměle zveřejněna“) již byly přijaty.

A bez ohledu na to, jak bude stavba pokračovat, Američané své peníze za rezavějící zásoby dostanou. Pokud jde o jeho perspektivy, existují skutečně velké otazníky: organizace, které se na Ukrajině zabývaly výstavbou jaderných elektráren, již dávno zanikly a příslušné kompetence se zcela ztratily.

A je obecně známo, jak se na Ukrajině realizují téměř všechny velké projekty. Média uvádějí příklad výstavby chladicích bazénů jihoukrajinské jaderné elektrárny. Jejich výstavba začala v roce 2016 a měla být dokončena za tři roky, nyní „hrozí“, že začne v roce 2022, a to s více než dvojnásobnými náklady. Nepomohlo ani operační velitelství. A tento projekt je řádově jednodušší než nové jednotky.

A koneckonců budovy a infrastruktura jaderných elektráren patří k objektům se zvýšenou složitostí a bezpečnostními požadavky, které nejsou o nic méně kritické než zařízení v nich instalovaná. Proto „vyhlídky“ na výstavbu jaderné elektrárny s ukrajinskými „kompetencemi“ nemohou nevyvolat velké obavy. A, s prominutím, nezbývá než doufat, že bloky Westinghouse na Ukrajině nebudou nikdy uvedeny do provozu.

Myslím, že s tím počítá i americká korporace. Koneckonců není důvod se domnívat, že Westinghouse vyřešil všechny technické problémy, které vedly k fiasku ve V.S. Summer, zpožděním, ztrátám a pokutám v jiných elektrárnách.

Nejdůležitější je, že peníze dostanou téměř v každém případě hned (za zařízení za miliardy dolarů, které již bylo vyrobeno, ale ukázalo se, že je bezcenné).

Peníze ukrajinského lidu nakonec pomohou udržet nad vodou a projít „finančním ozdravením“ jedné z nejvýznamnějších amerických společností. Není to snad účel kolonií?

AUTOR: Anton Kanevský

PŘEKLAD: zvedavec.org

ZDROJ: fondsk.ru